

# СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні 2020 року

## НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 січня 2020р. становила 991,3 тис. осіб. Упродовж 2019р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 14451 особу.

У 2019р. народилися 6129 малюків. Кількість померлих склала 18584 особи.

## ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У 2019р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з 2018р. зросла на 17,3% й становила 8206 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися: державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування, фінансова та страхова діяльність, а серед промислових видів діяльності – добувна промисловість і розроблення кар'єрів, виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність, де заробітна плата перевищила середній показник в економіці області в 1,9–1,2 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у сфері творчості, мистецтва та розваг, у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті та монтажі машин і устаткування, у тимчасовому розмішуванні й організації харчування, в охороні здоров'я та наданні соціальної допомоги й не перевищував 72,9% середнього показника в області.

**Індекс реальної заробітної плати** у 2019р. порівняно з 2018р. становив 109,1%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж 2019р. зменшилася на 4,8 млн.грн (на 27,9%) та на 1 січня 2020р. становила 12,4 млн.грн, що дорівнює 0,8% від фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2019р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 11,3 млн.грн. Їхні розміри зменшилися впродовж 2019р. на 319 тис.грн (на 2,8%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 7,8 млн.грн (69,5% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, на 1 січня 2020р. становила 619 осіб

(0,4% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 18191 грн, що у 2,1 раза більше від середньої заробітної плати, нарахованої за грудень 2019р.

## СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У 2019р. призначено **субсидії на оплату житлово-комунальних послуг** 305,5 тис. домогосподарств, з них у міських поселеннях – 210,4 тис., у сільській місцевості – 95,1 тис.

Сума призначених субсидій у 2019р. становила 111,2 млн.грн, з неї в міських поселеннях – 85,7 млн.грн, у сільській місцевості – 25,5 млн.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство в грудні 2019р. становив 631,9 грн (у листопаді 2019р. – 404,2 грн).

Крім того, у 2019р. 26,3 тис. домогосподарств області було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міських поселеннях – 4,5 тис., у сільській місцевості – 21,8 тис.

Середній розмір призначеної в грудні 2019р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 2294,8 грн (у листопаді 2019р. – 2527,4 грн).

У 2019р. сума субсидій, отриманих домогосподарствами на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 80,2 млн.грн.

У 2019р. населенням області **сплачено за житлово-комунальні послуги** 3119,8 млн.грн, що становить 94,8% нарахованих за цей період сум. За постачання електричної енергії сплачено 833,3 млн.грн.

На кінець 2019р. заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 579,6 млн.грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 307,4 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 58,0 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 43,0 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 13,3 млн.грн, за постачання електричної енергії – 85,4 млн.грн.

## СПОЖИВЧІ ЦІНИ

**Індекс споживчих цін (індекс інфляції)** у січні 2020р. в області, як і в Україні, становив 100,2%.

Найбільше (на 11,2%) подорожчали овочі, на 0,9–3,1% зросли ціни на м'ясо та м'ясопродукти, молоко, рис, рибу та продукти з риби. Водночас яйця знизилися в ціні на 3,3%, фрукти – на 1,5%, макаронні вироби – на 0,9%.

Тютюнові вироби стали дорожчими на 0,8%.  
Ціни на природний газ підвищилися на 11,8%.  
Проїзд у залізничному пасажирському транспорті подешевшав на 2,7%, паливо та мастила – на 2,4%.  
Вартість поштових послуг зросла на 12,5%.

## **ПРОМИСЛОВІСТЬ**

У січні 2020р. порівняно із січнем 2019р. **індекс промислової продукції** становив 99,1%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва склали 102%, у **переробній промисловості** – 101,7%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції зріс на 8,5%. Зросло виробництво молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л – у 2 рази, вод із додаванням цукру і речовин підсолоджувальних чи ароматизуючих інших, тобто напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду (уключаючи мінеральні й газовані) – на 16%, свинини свіжої чи охолодженої - туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання) – на 10,4%, виробів ковбасних та подібних продуктів із м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових) – на 9,8%.

Водночас зменшилося виробництво хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 10,3%, масла вершкового жирністю не більше 85% – на 10,9%, сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру) – на 18,4%, борошна пшеничного чи пшенично-житнього – на 27,4%, молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – на 33,2%, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених - туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 47,6%.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів обсяг промислової продукції склав 73,2%, у виготовленні виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності – 136%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 148,4%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 104,1%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 97,9%, у машинобудуванні – 78,8%.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** випуск промислової продукції склав 90%.

## СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

**Індекс сільськогосподарської продукції** в січні 2020р., за розрахунками, становив 100,9% до січня 2019р., у т.ч. в підприємствах – 105,7%, господарствах населення – 92,6%.

За розрахунками, на 1 лютого 2020р. загальна кількість **великої рогатої худоби** була 166,3 тис. голів (на 10,7% менше 1 лютого 2019р.), у т.ч. **корів** – 92,3 тис. (на 11,3% менше); **свиней** – 190,9 тис. (на 10,3% більше), **овець і кіз** – 30,3 тис. (на 1,7% більше), **птиці всіх видів** – 3289,7 тис. голів (на 3,1% менше).

У господарствах населення утримувалося 40,0% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 54,7%; свиней – 35,6%, овець та кіз – 94,7% та 94,1% птиці свійської.

Господарствами всіх категорій у січні 2020р. реалізовані на забій 4,7 тис.т **тварин сільськогосподарських** (у живій масі), що на 6,0% менше, ніж у січні 2019р., вироблені 30,3 тис.т **молока** (на 4,1% менше) та 14,8 млн.шт **яєць** (на 4,5% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 51,1%, молока – 33,7%, яєць – 72,3%.

## БУДІВНИЦТВО

У січні 2020р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** на суму 120,4 млн.грн. Індекс будівельної продукції в січні 2020р. порівняно із січнем 2019р. становив 176,7%.

Обсяги будівництва будівель зросли на 31,8% (нежитлових – на 62,5%), інженерних споруд – у 4,2 раза. Водночас обсяги будівництва житлових будівель зменшилися на 1,7%.

Нове будівництво склало 4,5% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 12,9%, реконструкція та технічне переоснащення – 82,6%.

У 2019р. в області прийнято в експлуатацію 142,9 тис.м<sup>2</sup> **загальної площі житлових будівель (нове будівництво)**, з яких 37,6 тис.м<sup>2</sup> (або 26,3% загального обсягу житла) відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію об'єктів, збудованих без дозвільного документа на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Мінрегіону від 03.07.2018 № 158 (далі – Порядок).

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у 2019р. порівняно з 2018р. збільшилася на 46%, при цьому без урахування площі, прийнятої в експлуатацію відповідно до Порядку, – на 19,2%.

У міській місцевості прийнято в експлуатацію 114,9 тис.м<sup>2</sup> загальної площі житла (80,4% загального обсягу), у сільській – 28 тис.м<sup>2</sup> (19,6%). Обсяги прийнятого в експлуатацію житла в міській місцевості порівняно з 2018р. зросли в 1,6 раза, у сільській – на 11,9%.

Крім того, у 2019р. в області прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки (нове будівництво) загальною площею 8,4 тис.м<sup>2</sup>, з яких 4,2 тис.м<sup>2</sup> – відповідно до Порядку. Загальна площа прийнятих в експлуатацію дачних і садових будинків порівняно з 2018р. зросла на 44,2%.

## КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

У січні–грудні 2019р. підприємства та організації області за рахунок усіх джерел фінансування освоїли 8483,8 млн.грн капітальних інвестицій, що на 2% більше від обсягу капітальних інвестицій у січні–грудні 2018р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,7% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 6030,8 млн.грн (71,1%).

Кредити банків та інші позики становили 437,7 млн.грн (5,2%), кошти населення на будівництво житла – 280,5 млн.грн (3,3%). За рахунок коштів державного бюджету освоєно 483,1 млн.грн (5,7%), місцевих бюджетів – 1204,4 млн.грн (14,2%).

У структурі капітальних інвестицій за видами економічної діяльності переважало сільське, лісове та рибне господарство – 44,7% загального обсягу, на промисловість припадало 17,2%, на державне управління й оборону; обов’язкове соціальне страхування – 15,6%, на будівництво – 8,4%.

Частка освоєних капітальних інвестицій підприємствами оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів склала 3,7%, підприємствами транспорту, складського господарства, поштової та кур’єрської діяльності – 3,2%.

Капітальні інвестиції в житлове будівництво збільшилися на 10,1% порівняно із січнем–груднем 2018р.

## ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2019р. експорт **товарів** становив 807,4 млн.дол. США, імпорт – 419,3 млн.дол. Порівняно з 2018р. експорт збільшився на 7% (на 52,5 млн.дол.), імпорт зменшився на 13,2% (на 64 млн.дол.). Позитивне сальдо становило 388,1 млн.дол. (у 2018р. також позитивне – 271,7 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з 2018р. збільшилася частка зернових культур, насіння і плодів олійних рослин, готових харчових продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів. Натомість зменшилася частка паперу та картону, взуття, деревини і виробів із деревини, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 338,4 млн.дол., або 41,9% від загального обсягу експорту (у 2018р. – 304,7 млн.дол., або 40,4%), та збільшився порівняно з 2018р. на 33,7 млн.дол., або на 11,1%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Нідерландів, Іспанії, Італії, Румунії, Литви та Німеччини.

Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Азербайджану, Єгипту, Китаю, Білорусі, Туреччини та Російської Федерації.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Азербайджану у 2,6 раза, Литви – в 1,8 раза, Китаю – в 1,7 раза, Єгипту – на 36,4%, Німеччини – на 13,2%, Туреччини – на 9,6%, Білорусі – на 4,7%, Італії – на 3,5%, Іспанії – на 2,6%; зменшився до Російської Федерації – на 59,1%, Румунії – на 16,1%, Нідерландів – на 6%.

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка засобів наземного транспорту, крім залізничного, готових харчових продуктів, продукції хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості. Зменшилася частка полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону, мінеральних продуктів, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, недорогоцінних металів та виробів із них.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 191 млн.дол., або 45,6% загального обсягу (у 2018р. – відповідно 215,4 млн.дол. та 44,6%), та зменшився проти 2018р. на 24,4 млн.дол., або на 11,3%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпортні поставки товарів надходили з Німеччини, Італії, Литви, Польщі та Великої Британії.

Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки товарів надходили з Білорусі, Китаю, Російської Федерації, Бразилії та США.

Порівняно з 2018р. імпорт товарів збільшився з Китаю – на 13,8% та Бразилії – на 8,6%; зменшився з Російської Федерації – на 50,3%, США – на 30,9%, Литви – на 20%, Польщі – на 19%, Великої Британії – на 11,6%, Італії – на 9,2%, Білорусі – на 9,1%, Німеччини – на 6,1%.

У 2019р. експорт **послуг** становив 29,4 млн.дол. США, імпорт – 30,4 млн.дол. Порівняно з 2018р. експорт збільшився на 8,6% (на 2,3 млн.дол.), імпорт – на 31,1% (на 7,2 млн.дол.). Від'ємне сальдо склало 1 млн.дол. (у 2018р. позитивне – 3,8 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту послуг порівняно з 2018р. збільшилася частка транспортних, ділових, у сфері комунікацій, комп'ютерних та інформаційних послуг. Натомість зменшилася частка послуг із переробки матеріальних ресурсів.

Обсяг експорту послуг країнам Європейського Союзу становив 21,5 млн.дол., або 73,2% від загального обсягу експорту (у 2018р. – 20,6 млн.дол., або 76,3%), та збільшився порівняно з 2018р. на 4,2%.

Основними партнерами в експорті послуг були Румунія, Нідерланди, США, Литва, Російська Федерація, Італія, Чехія, Канада, Німеччина, Латвія.

Проти 2018р. зріс експорт послуг до Російської Федерації (у 2,4 раза), Чехії (в 1,6 раза), Латвії (на 24,4%), США (на 13,7%), Литви (на 9,4%), Нідерландів (на 9,2%), Канади (на 1,6%); зменшився до Німеччини (на 29,1%), Італії (на 21,9%), Румунії (на 16,6%).

У загальному обсязі імпорту збільшилася частка послуг з будівництва та ділових. Зменшилася частка роялті та інших послуг, пов'язаних із використанням інтелектуальної власності.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 28 млн.дол., або 92,2% від загального обсягу імпорту (у 2018р. – відповідно 21,5 млн.дол. та 92,7%), та збільшився проти 2018р. на 30,4%.

Основними партнерами в імпорті послуг були Велика Британія, Німеччина, Польща та Російська Федерація.

Порівняно з 2018р. імпорт послуг зріс з усіма основними партнерами.

## ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

**Оборот роздрібної торгівлі**, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні 2020р. становив 1613,5 млн.грн, що в порівнянних цінах на 8,4% більше від обсягу січня 2019р.

**Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб)** у січні 2020р. становив 1047 млн.грн і в порівнянних цінах зріс проти січня 2019р. на 6,7%.

## ТРАНСПОРТ

У січні 2020р. вантажообіг підприємств транспорту становив 67,2 млн.ткм, або 103,1% від обсягу січня 2019р. Підприємствами транспорту **перевезено 105,7 тис.т вантажів**, що становить 89,2% від обсягу січня 2019р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень 2020р. виконано вантажообіг в обсязі 65,9 млн.ткм, який зріс на 1,2% порівняно із січнем 2019р. та перевезено 96 тис.т вантажів, що на 19% менше, ніж у січні 2019р.

Річковим транспортом перевезено вантажів в обсязі 9,7 тис.т.

У січні 2020р. усіма видами транспорту виконано пасажирообіг в обсязі 52,7 млн.пас.км, послугами **пасажирського транспорту** скористалися 6122,9 тис. пасажирів, що становить, відповідно, 92,8% та 97,3% від обсягу січня 2019р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 3097,5 тис. пасажирів, що на 1,6% більше, ніж у січні 2019р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців становили 1146 тис. пасажирів (98,2% до січня 2019р.).

Міським електротранспортом перевезено 3025,4 тис. пасажирів, що становить 93,3% рівня січня 2019р.

Головне управління статистики  
у Чернігівській області